

מקבל מדליית כסף מהוועד האולימפי הבינלאומי
היהודי היחיד בעולם

עם דאני קיי באיצטדיון רמת-גן, 1957
מתוך בין אנגלים וסקוטים

לצלב הארז, קיבלנו זכויות של שבויי מלחמה לכל דבר. היינו 1500 שבויים ארצישראלים ואני הצלחתי להוציא מהגרמנים פיצויים של כמה מיליוני מארקים למענם. היינו השבויים היחידים בעולם שקיבלנו כסף מהגרמנים.

● איך הצלחת להוציא מהם כסף?
הם עשו שגיאה, פעם שמו אותנו בהתחלה לחדר ואת האנגלים לחדר, וזו היתה הפליה על פי אמנת ז'נבה. והיתה סכנה שניפול בידי האסאס. על סמך זה הצלחנו לקבל פיצויים.

● חיים גלובינסקי, מה עוד אתה מתכוון לעשות למען הספורט הישראלי?
הרופאים אומנם אסרו עלי לנסוע ללוס-

● אתה לא חושב לפרוש?
רציתי כבר לפרוש, אבל לא נותנים לי.

● על הקיר אני רואה את אות גור' אריה. היית שבוי בשבי הגרמני?

את רואה את האות, יש אותו רק לארבעה אנשים בארץ — לחנה לוי, שהיתה ראש עיריית ראשון-לציון והיתה חיילת באיטליה; לירושלים סגל; לנשיא חיים הרצוג ולחיים גלובינסקי.

● כיצד נשבת עליידי הגרמנים?
זה היה ביוון, היינו במלטה, בקצה הפולפונ. הברירה היתה או להיכנס לים או להיכנס לשבי, אז נכנסנו לשבי. הייתי סרג'נט מייג'ר, אחראי על 800 חבר'ה.

● כיצד היה היחס של הגרמנים לשבויים הארצישראלים?

היחס שלהם היה תלוי מהתחלה בנו. אנחנו ידענו לעמוד על כבודנו בצורה כזאת שהם קיבלו רספקט. הם חשבו שאנחנו איוה צוענים, עד שהבינו שאנחנו אנשים עם כבוד. סירבנו לדבר אף שפה פרט לעברית, למרות שהיו בנינו בחורים שלא הבינו עברית, כי איך שהם הגיעו לארץ שלחו אותם לסארפאנד, ומשם לאירופה. אני זוכר שהייתי מתרגם לעברית את דבריו של הקצין הגרמני והוא אמר לי — מה אתה מתרגם, הם הרי יודעים גרמנית טוב מעברית, אבל אני התעקשתי ביחד עם האחרים על עברית.

במחנה השבויים עסקנו בספורט. אני הייתי חבר באמפייר ג'ים קומיטי. היינו מארגנים מישחקי כדורגל נגד הקנאדים, האנגלים והסקוטים. כשהיו סכסוכים בין הסקוטים והאנגלים, תמיד הייתי מתווך. עיקר ענפי הספורט במחנות בשלויה ואחר-כך בבוואריה היו כדורגל ושחיה.

● האם הגרמנים התייחסו אליכם כאל שאר שבויי המלחמה?

בהתחלה לא, מכיוון שהיינו יהודים, אבל אחר-כך כשגרמנו כשבויים והשמות הועברו

● וכמה עלה לשלוח את המישלחת לאולימפיאדה?

עוד לא עשינו חשבון. אל תשכחי שהפעם אנחנו מקבלים כסף מארצות-הברית. הוועדה שלנו להכנת האולימפיאדה אירגנה ארוחת-ערב ביחד עם אנשי האוניברסיטה העברית והובטחו לנו כארוחה הזו 100.000 דולר. זה צריך לכסות את ההוצאות.

● מה אתה יכול לספר על הטיפול באלמנות מינכן. היית, במדומני, שותף פעיל בעזרה שניתנה להן?

עורתי כמה שיכולתי. האלמנות קיבלו את כל הזכויות המגיעות להן דרך הממשלה וביטוח לאומי. לא הצלחתי להכניס אותן לקטגוריה של אלמנות צה"ל, אך הן מקבלות בערך אותן זכויות. מגרמניה הן קיבלו דרך הצלב האדום הגרמני דמי-ביטוח שחולקו ביניהן. וכל שנה אנחנו מארגנים אזכרה לקורבנות מינכן ורואגים שלא ישכחו את הטרגדיה.

● איך הגעת לעיסוק בספורט?

כשהגעתי לארץ, בשנת 1920, מפולניה, התחלתי לארגן פה את קבוצת הכדורגל הראשונה. זה היה בכארשבע ב'1922.

● היו אז יהודים בבאר-שבע?

היו יהודים. בנינו את בית-הקברות הצבאי בשביל הבריטים. קראו לנו חבורת העמק. היינו הילל דן, אברהם שלונסקי, חיים גלובינסקי ואחרים, ושיחקנו כדורגל נגד האנגלים. אחר-כך, כשהגעתי העירה, התחלתי לארגן מרוצי אופניים כהפועל והתחלתי להיות עסקן וייצגתי את הארצישראלים בהתאחדות ה' כדורגל הבינלאומית. במשך שנים הייתי יושב-ראש התאחדות הכדורגל ובהתאחדות הספורט עשיתי מהפכה. הוצאתי את הכדורגל והפכתי אותו לעצמאי.

● וספורטאי לא היית?

הייתי שוער כדורגל ורוכב-אופניים. אני אוהב את הספורט. המיקצוע שלי זה כבישניק. עבדתי 48 שנים בסולל בונה. אני מקבל פנסיה, ופה בוועד האולימפי אני מקבל דולר לשנה.

ב'1928 נסענו לביירות, לשחק כדורגל נגד נבחרת המכללה האמריקאית. הבן של נאשבי, שלמד שם, קרע לנו את כל הכיסאות באוטובוס, והכניס מים לדד'אמור"

על העבודה בסולל בונה ויתרתי, על העבודה בספורט אני לא אוותר לעולם. אני בן 83, וכל בוקר אני מגיע ב-7 בבוקר למישרד ועובד עד אחת, ואם יש צורך אז יותר.

לדבר על הכל, חוץ מאשר מישחקי היסתיכון. אבל אל יאוש, עובדה שהצלחנו, למרות הערבים, להשתתף במישחקייהם התיכון בכדורסל. זה היה בזמן שג'ונס היה מזכיר הכדורסל הבינלאומי והוא היה היחיד שלא פחד מהערבים. הוא הצליח להכניס אותנו לכדורסל ומאז אנחנו שם.

● במשך השנים הארוכות שבהן אתה מלווה את הספורט הישראלי, האם נתקלת בספורטאי שהיו לו סיכויים להפוך לכוכב בינלאומי?

שחמורוב היתה בעלת סיכויים רבים, והיה גם יואב רענן שהצטיין בקפיצה למים, והיה טבק, והיה קושניר. כולם, בלי יוצא מן הכלל, היו בעלי סיכויים. הצרה היתה שהם עלו והצליחו להגיע עד נקודה מסוימת ונעצרו.

● וביום, בדור הצעיר של הספור-

ב'1948, נשקמה המדינה, נלחמנו כדי להשתחרר באולימפיאדה לונדון. לא נתמ לנו, כי בארץ היו שני ועדים אולימפיים, אחד של המועל"

טאים, אתה רואה מישחקי שאתה יכול להגיד שכדאי להשקיע בו, כי הוא יביא לישראל כבוד באולימפיאדה?

אני לא רואה כרגע שום דבר, אני באמת מאוכזב מאוד ממה שקורה בלוס-אנג'לס. חוץ מהבוסקט יהודה בן חיים, שהוא בחור צעיר. וגם פה יש טרגדיה. את יודעת שהפועל מתנגד לבוקס מכיוון, שלפני שנים כשהתחילו לפתח את ענף הבוקס, לא ידעו את החוקה והיו הורגים אחד את השני וזה לא היה הומאני, אז אנשי הפועל התנגדו לספורט הזה. ולכן רק מכבי מטפלים בבוקס והטרגדיה היא, שלא מטפלים בענף הבוקס מספיק כרצינות. יתכן שעכשיו, אחרי שבן-חיים הגיע להישגים, ישנו את היחס.

● ומה עם השייטים. גם הם היו התיקווה הישראלית בלוס-אנג'לס?

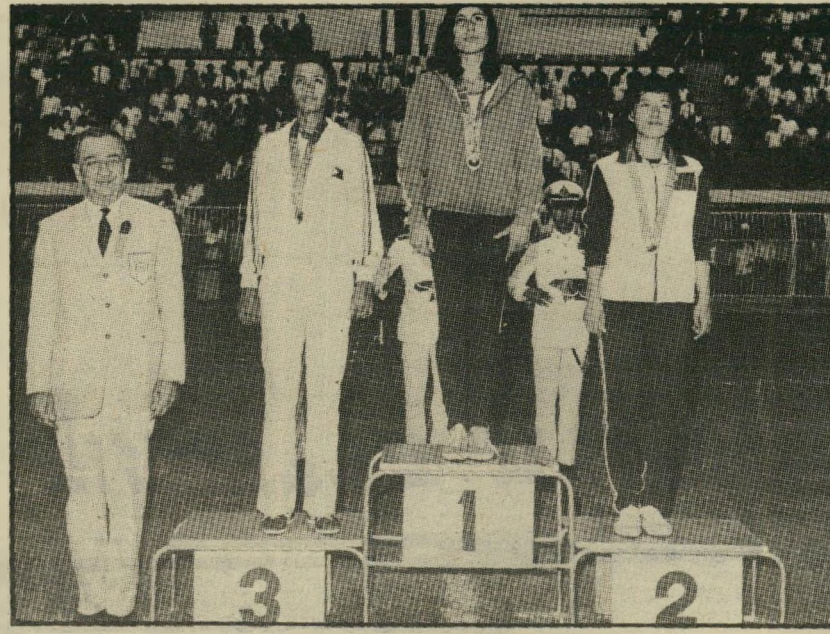
השייטים — הלוואי שהיו יוצאים טוב. מה שאנחנו הכנסנו בהם, אולי מיליונים. הם קיבלו כל הזמן כמה כסף שרצו, והיו גם ספונסרים, חברות שנתנו כסף. עשינו כל מה שאפשר היה לעשות למענם. מה עוד אפשר היה לעשות?

● מי מוממן את פעולות הוועד האולימפי בישראל?

בדרך-כלל הוועד האולימפי ממומן על-ידי הספורטוטי, מועצת-ההימורים ורשות הספורט.

● מה התקציב השנתי של הוועד האולימפי?

הוועד האולימפי קיבל השנה ממועצת ההימורים סך של 112 מיליון שקל.

עם אסתר שחמורוב במישחקי אסיה בבנקוק, 1970
היה לה סיכוי להצליח באולימפיאדה"